

Таким чином, протягом 2019-2021 років підприємство ТОВ “СПНТЕК” мало негативний ефект фінансового левериджу, що свідчить про неефективне використання власного капіталу підприємства, внаслідок чого компанія не має додатково створюваний прибуток власним капіталом за різної частки використання позикового капіталу. Для ТОВ “СПНТЕК” оптимальною є така структура джерел фінансування, в якій 75% становить власний капітал, а позиковий – 25%. Результати проведеного дослідження свідчать, що залучення кредиторської заборгованості та відмова від банківських кредитів позитивно впливає на ефективність формування та використання капіталу підприємства, якщо дотримуватися оптимальної структури та слідкувати за витратами на утримання такого виду залучених коштів. Тож для ТОВ “СПНТЕК” у якості оптимізації структури фінансових ресурсів та підвищення їх ефективності є відмова від залучення кредитних засобів. Таким чином, підприємство підвищить ефективність формування та використання фінансових ресурсів, а також може значно підвищити рентабельність та максимізувати прибуток.

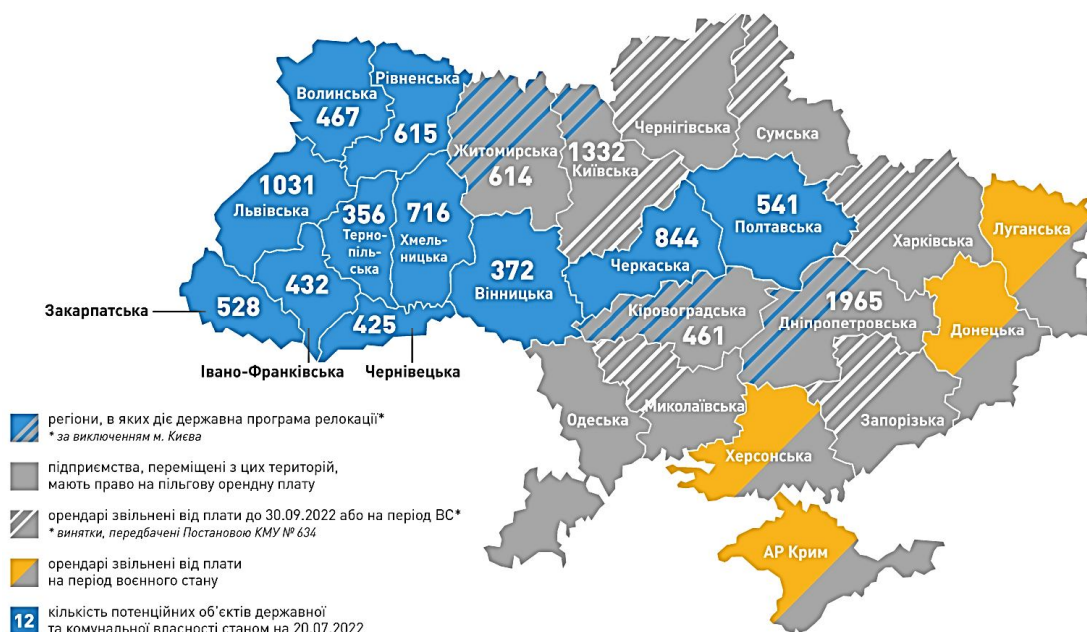
РЕГІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕЛОКАЦІЇ БІЗНЕСУ

О. О. НОСИРЄВ, канд. геогр. наук, доцент
*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
61002 Україна, м. Харків, вул. Курпичова, 2
nosyriev.bf@khpі.edu.ua*

Однією із важливих урядових програм є «Державна програма релокації підприємств», яка розпочала реалізовуватися ще із середини березня 2022 р., основна мета якої полягає в збереженні стійкості економіки України на основі здійснення переміщень фірм, компаній, організацій та підприємств із територій країни, на яких відбуваються активні бойові дії, на ті території, що є найбільш безпечними (в більшості, це західні області країни: Вінницька, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька). Картосхему релокації підприємств в регіонах та пропозицій щодо оренди державного майна України у 2022 р. наведено на рис. 1.

Більшість компаній, котрі евакуюються зі сходу на захід України, стикаються зі схожими проблемами: відсутністю житла для працівників чи підбором працівників у місцях дислокації після переїзду, дефіцитом відповідних майданчиків для виробництва, браком складських приміщень, високими цінами на оренду, відновленням логістики, закупівлею сировини, пошуком нових ринків збуту. У цьому сенсі важливим є питання узгодження державної програми релокації бізнесу з відповідними локальними програмами підтримки від місцевої влади. Якщо ж йдеться про переїзд великого промислового підприємства, то цей процес, окрім фінансових

витрат, потребує значних затрат часу: місяць – на демонтаж та перевезення виробничих потужностей, ще один-два місяці на підготовку нового майданчика та монтаж обладнання [2].

Рисунк 1 Картосхема релокації підприємств та оренди державного майна, 2022 р.

Джерело: за даними [1].

Серед релокованих компаній можна виокремити чотири типи підприємств. Перший – великі системні підприємства. Їм дуже важко перевезти своє обладнання, часто громіздке і габаритне. Це як правило акціонерні товариства та державні підприємства. Такі компанії найбільше потребують допомоги від держави. Другий – це підприємства середнього рівня. Вони мали власне виробництво та ресурси. Часто переїзять до своїх бізнес-партнерів чи філій на Західній Україні. В основному ці компанії переїзять самостійно, без допомоги держави. Від держави та органів місцевого самоврядування їм потрібна лише комунікація та пошук нових партнерів. Третій – ФОПи. Це мікробізнес, який надає послуги, або займається «крафтовим» виробництвом. Такі підприємці після переїзду швидко починають працювати. На них є попит, часто – усталена клієнтська база. Допомоги держави, як правило, не потребують. Четвертий – ІТ-бізнес. З початку активних бойових дій велика кількість компаній з ІТ-сектору переїхали на Західну Україну. Допомоги держави не потребують, мають ресурси, щоб облаштуватись на новому місці.

Реалізація цієї державної програми щодо релокації національного бізнесу виправдала свою дієвість. Адже, всі переміщені підприємства мають можливість працювати, а також сплачувати податки для наповнення бюджету країни. Крім цього, відбувається забезпеченість робочими місцями як переміщених працівників, так і місцевого населення, в результаті чого відбувається ефективний обмін досвідом. Підтримка та забезпеченість функціонування національної економіки у воєнний час виступає

першочерговим завданням уряду країни. До переліку лідерів із розміщення внутрішньо переміщених підприємств на своїй території відносяться Закарпатська, Львівська та Чернівецька області. Найбільша частка серед релокованих належить підприємствам переробної галузі та ІТ-сфери [3].

Список використаних джерел:

1. Швадчак А. Релокація бізнесу і пільгова оренда. Як бізнесу врятуватися від війни. *Інтернет-видання «Дзеркало тижня»*. URL: <https://zn.ua/img/forall/u/13/95/карта.png>

2. Вашків О. П. Організаційно-економічні аспекти релокації бізнесу у часвоєнного стану в Україні. *Підприємництво та логістика в умовах сучасних викликів : матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 26-28 травня 2022 року)*. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. С. 112-115.

3. Химич І. Г. Державна програма релокації бізнесу в умовах війни. *Scientific Collection «InterConf», (120): with the Proceedings of the 1 st International Scientific and Practical Conference «Recent Advances in Global Science» (August 16-18, 2022)*. Vilnius, Lithuania: Vaiga, 2022. 111-113 p.

ОСОБЛИВОСТІ СПЛАТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Ю. О. ОГРЕНИЧ, д-р екон. наук, доцент,
Я. В. КРАСНОЩОК, студент 1 курсу магістратури,
*Запорізький національний університет,
Україна, м. Запоріжжя*

В умовах сьогодення підприємства зазнають великих збитків, припиняють роботу, характеризуються погіршенням фінансово-господарської діяльності, що обумовлено російською агресією проти України. Значна частка підприємств не може повноцінно функціонувати, зокрема аграрні підприємства постраждали найбільше, адже вони не можуть перевезти виробничі потужності в інше місто. Тому важливим питанням є визначення шляхів, способів підтримки тих аграріїв, які опинилися в ситуації, що їх землі окуповані, або на них проводяться бойові дії чи вони засмічені вибухонебезпечними предметами.

Слід відзначити, що Україна є аграрно-промисловою країною та 10% ВВП складають доходи від сільського господарства. Під час воєнного стану аграрії зазнали великих збитків, близько 22% сільськогосподарських земель України в окупації [2]. За таких умов було прийнято рішення про скасування земельного податку для підприємств, що постраждали від бойових дій. Зокрема, відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15 березня 2022 № 2120-ІХ визначено, що «з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, у якому